II

(Προπαρασκευαστικές πράξεις)

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Γνωμοδότηση για την πρόταση οδηγίας του Συμβουλίου σχετικά με την ατμοσφαιρική ρύπανση από όζον[1]

(92/C 49/01)

Στις 23 Ιουλίου 1991, και σύμφωνα με το άρθρο 130 Ρ της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας, το Συμβούλιο αποφάσισε να ζητήσει τη γνωμοδότηση της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής για την παραπάνω πρόταση.

Το τμήμα περιβάλλοντος, δημόσιας υγείας και κατανάλωσης, στο οποίο ανατέθηκε η προετοιμασία των σχετικών εργασιών, επεξεργάσθηκε τη γνωμοδότησή του στις 3 Δεκεμβρίου 1991, με βάση εισηγητική έκθεση του κ. Colombo.

Κατά τη 292η σύνοδο ολομέλειας (συνεδρίαση της 18ης Δεκεμβρίου 1991), η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή υιοθέτησε ομόφωνα την ακόλουθη γνωμοδότηση.

Η ΟΚΕ, μολονότι επικροτεί και υποστηρίζει το περιεχόμενο της προτάσεως οδηγίας, εκφράζει ανησυχία για την καθυστέρηση που σημειώνεται σε ό,τι αφορά τη συλλογή και συντονισμένη επεξεργασία των δεδομένων σχετικά με τη ρύπανση από τα φωτοχημικά οξειδωτικά, καθυστέρηση η οποία έχει αντίκτυπο στα μέτρα τα οποία απαιτούνται για τον περιορισμό τους στην πηγή. Η ΟΚΕ ζητεί, συνεπώς, από την Επιτροπή να λάβει υπόψη τις παρατηρήσεις που ακολουθούν και να αντιμετωπίσει την εξεταζόμενη πρόταση ως το πρώτο βήμα ενός πολύ ευρύτερου προγράμματος που θα αντιμετωπίζει ριζικά το πρόβλημα της μείωσης της ατμοσφαιρικής ρύπανσης από το όζον.

1. Προοίμιο

1.1. Μεταξύ των σοβαρότερων προβλημάτων που απειλούν την ανθρωπότητα είναι και το πρόβλημα της ατμοσφαιρικής ρύπανσης που προκαλούν τα φωτοχημικά οξειδωτικά. Τα φωτοοξειδωτικά, και ιδίως το όζον, επιδρούν όντως αρνητικά στην ανθρώπινη υγεία, τη χλωρίδα, την πανίδα και τα υλικά.

1.2. Έως σήμερα, στα διάφορα κράτη μέλη, η μέτρηση των συγκεντρώσεων όζοντος δεν παρέχει συγκρίσιμα στοιχεία. Εξάλλου, οι διαθέσιμες πληροφορίες δεν επαρκούν για τη σφαιρική αξιολόγηση του προβλήματος, ενώ τα πολλαπλά και πολύπλοκα φαινόμενα που συμβάλλουν αποφασιστικά στη ρύπανση δεν είναι επαρκώς γνωστά.

1.3. Καθίσταται, συνεπώς, αναγκαία η ανάληψη δράσεων παρακολούθησης για τη συλλογή ή ανταλλαγή πληροφοριών, τη γνώση του προβλήματος σε όλες τις διαστάσεις του, τον εντοπισμό των πηγών προέλευσης, τον προσδιορισμό των τομέων παρέμβασης και την πληροφόρηση.

1.4. Η καταπολέμηση της φωτοχημικής ρυπάνσεως ξεκίνησε με τη μείωση των εκπομπών ατμοσφαιρικών ρύπων (οξείδια του αζώτου, πτητικές οργανικές ενώσεις) τόσο από τις ακίνητες όσο και από τις κινητές πηγές. Για την πλήρη εφαρμογή των μέτρων αυτών θα απαιτηθούν πολλά έτη. Στο μεταξύ, ως πρώτη φάση, η Επιτροπή προτείνει να ελεγχθούν οι επιπτώσεις των εν λόγω μέτρων στα επίπεδα του όζοντος στην Ευρώπη.

1.5. Σε ό,τι αφορά τα επιτρεπτά επίπεδα συγκέντρωσης όζοντος στην ατμόσφαιρα, προκειμένου να διαφυλαχθεί η ανθρώπινη υγεία, η χλωρίδα και η πανίδα, η πρόταση λαμβάνει ως βάση τις οριακές τιμές που συνιστά η Παγκόσμια Οργάνωση Υγείας, που εμφαίνονται στον πίνακα του σημείου 3 της αιτιολογικής εκθέσεως.

1.6. Σε ό,τι αφορά την παρακολούθηση και την επιφυλακή σε περίπτωση ατμοσφαιρικής ρυπάνσεως από το όζον, θεωρείται πρόωρος ο καθορισμός αντικειμενικών και υποχρεωτικών οριακών τιμών. Στο μεταξύ, ως προκαταρκτικά μέτρα, προτείνονται οι εξής δράσεις.

— τα κράτη μέλη θα δημιουργήσουν ή θα ολοκληρώσουν τα δίκτυα μέτρησης του ατμοσφαιρικού όζοντος (τα κριτήρια που χρησιμοποιούνται πρέπει να ανταποκρίνονται σε εγκεκριμένα ή ισοδύναμα κριτήρια),

[1] ΕΕ αριθ. C 192 της 23. 7. 1991, σ. 17.

— τα συλλεγόμενα στοιχεία θα αποτελούν αντικείμενο ανταλλαγής μεταξύ των κρατών μελών και της Επιτροπής για την προετοιμασία μιας υστερότερης φάσης ελέγχου της φωτοχημικής ρυπάνσεως,

— η ενημέρωση του κοινού, σχετικά με τα επεισόδια ατμοσφαιρικής ρυπάνσεως, θα προσανατολίζεται προς τη λήψη προληπτικών μέτρων και άλλων προφυλάξεων.

1.7. Τέλος, προβλέπονται μεταγενέστερες δράσεις για την ποιότητα της ατμόσφαιρας:

— μια οδηγία πλαίσιο που θα αποβλέπει στην κάλυψη των γενικών χαρακτηριστικών της ατμοσφαιρικής ρύπανης,

— και, στη συνέχεια, άλλες ειδικές οδηγίες για τους επιμέρους ρύπους που θα περιλαμβάνουν περιορισμένο αριθμό διατάξεων.

2. Γενικές παρατηρήσεις

2.1. Η πρόταση αποβλέπει στην εναρμόνιση και το συντονισμό της συγκέντρωσης των στοιχείων, αφήνοντας για μία μεταγενέστερη φάση την υιοθέτηση των κατάλληλων μέτρων για τον περιορισμό των επιπτώσεων. Η ΟΚΕ κρίνει ότι το επίπεδο των σημερινών γνώσεων θα μπορούσε να δικαιολογήσει την επιτάχυνση της διαδικασίας αυτής, ώστε να αρχίσει ήδη από τώρα ο καθορισμός πρώτων μέτρων περιορισμού της ρύπανσης στην πηγή, με αφετηρία τις εκπομπές NO_x.

2.2. Προς τούτο, είναι χρήσιμο να προσδιορισθούν οι πρόδρομοι φωτοχημικών ενώσεων και να εντοπισθούν οι κύριες πηγές τους, εκτός από τις φυσικές, σύμφωνα με το ακόλουθο σχήμα, το οποίο βασίζεται σε δεδομένα που προέρχονται από το σύστημα Corinair.

Οξείδια του αζώτου:

— από τις οδικές μεταφορές,

— από τους θερμοηλεκτρικούς σταθμούς και τις εγκαταστάσεις καύσεως,

— από τα πλοία,

— από τα αεροσκάφη.

Πτητικές οργανικές ενώσεις:

— από την κατασκευή και χρήση χρεωστικών ουσιών,

— από τις εγκαταστάσεις διανομής μεθανίου,

— από τις εγκαταστάσεις παραγωγής πετροχημικών προϊόντων και τα διυλιστήρια,

— από τα δίκτυα διανομής καυσίμων,

— από τις βιομάζες.

2.3. Εκείνο που ενδιαφέρει είναι να εντατικοποιηθεί η μελέτη σχετικά με τα μέτρα που πρέπει, ενδεχομένως, να ληφθούν όσον αφορά τους προδρόμους των φωτοχημικών ενώσεων και να εξευρεθούν τρόποι μείωσης των εκπομπών και μέτρα τεχνολογικής μετατροπής για τα οποία θα πρέπει να προβλεφθούν εγκαίρως τα κατάλληλα οικονομικά και φορολογικά κίνητρα [1] σε συνδυασμό με την περιβαλλοντική πολιτική της Κοινότητας.

2.4. Η ΟΚΕ θεωρεί την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Περιβάλλοντος ως τον κατάλληλο φορέα για τη συλλογή των στοιχείων, την εναρμόνισή τους και τον εντοπισμό των απαραίτητων παρεμβάσεων.

2.5. Για το λόγο αυτό, θεωρεί ότι θα είναι σοβαρή οποιαδήποτε καθυστέρηση σημειωθεί όσον αφορά τη σύσταση της υπηρεσίας περιβάλλοντος. Καλεί το Συμβούλιο να προσδιορίσει την έδρα και τη λειτουργία της υπηρεσίας έτσι ώστε τόσο οι οδηγίες οι οποίες έχουν ήδη υιοθετηθεί, όσο και εκείνες που πρόκειται να εγκριθούν, να έχουν την απαραίτητη τεχνική και προγραμματική στήριξη.

2.6. Η ΟΚΕ θεωρεί ως θεμελιώδη παράγοντα την πλήρη ενημέρωση του κοινού σχετικά με τη ρύπανση, ζητεί, όμως, να αποφευχθεί το φαινόμενο των αδικαιολόγητων και συνεχών συναγερμών και να ληφθούν αποτελεσματικά προληπτικά μέτρα από πλευράς αρμόδιων αρχών των κρατών μελών.

2.7. Λαμβανομένης υπόψη της πολυπλοκότητας του φαινομένου, η ΟΚΕ ζητεί να προσδιορισθούν καλύτερα τα σημεία συλλογής δεδομένων και να προβλεφθούν, επίσης, απομακρυσμένα σημεία κατά τρόπο ώστε να καταστεί δυνατή η τοποθέτηση των πηγών ρυπάνσεως, φυσικών και άλλων, σε γεωγραφικό χάρτη.

2.8. Η ΟΚΕ καλεί την Επιτροπή να αναλάβει πρωτοβουλίες έρευνας με στόχο τη συστηματική μελέτη της συμπεριφοράς του όζοντος στην ατμόσφαιρα, καθώς και της μετατόπισής του, σε συνεργασία με κέντρα που πραγματοποιούν συλλογές ατμοσφαιρικών δεδομένων.

2.9. Η ΟΚΕ ζητεί να εξασφαλισθεί η κατάλληλη υποστήριξη εκ μέρους της υπό ίδρυση Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Περιβάλλοντος προς τα κράτη μέλη στα οποία σημειώνονται μεγάλες καθυστερήσεις όσον αφορά την εφαρμογή των δικτύων μετρήσεως.

3. Ειδικές παρατηρήσεις

3.1. Όσον αφορά την υποχρέωση ενημέρωσης της Επιτροπής η οποία προβλέπεται στο άρθρο 6, παράγραφος 2, η ΟΚΕ απευθύνει έκκληση να αποφευχθούν υπερβολικά γραφειοκρατικές διαδικασίες και να υιοθετηθούν συστήματα πληροφόρησης που διευκολύνουν την επικοινωνία.

3.2. Στο άρθρο 8 αναφέρεται η 1η Ιουλίου 1997 ως τελευταία προθεσμία υποβολής της προτάσεως σχετικά με τον έλεγχο της ατμοσφαιρικής ρύπανσης από το όζον. Δεδομένου ότι η ημερομηνία αυτή είναι πολύ απομακρυσμένη, θα ήταν σκόπιμο να ορισθεί μια πιο εγγύτερη διότι υπάρχει κίνδυνος να αναβληθούν οι δεσμεύσεις των μεμονωμένων κρατών για μετά το 2000. Η ΟΚΕ λαμβάνει υπό σημείωση ότι η Επιτροπή

[1] ΕΕ αριθ. C 332 της 31. 12. 1990.

βρίσκεται ήδη στο στάδιο της μελέτης μέτρων για τη μείωση των εκπομπών σε ορισμένους τομείς και ζητά από τα κράτη μέλη την υιοθέτηση μέτρων επί τη βάσει των διαθέσιμων γνώσεων κατά τρόπον ώστε να επισπευθεί μια παρέμβαση επί των πηγών και ζητεί τη διαβίβαση των δεδομένων σχετικά με την υπέρβαση των οριακών τιμών των προδρομικών ουσιών.

3.3. Στο παράρτημα I θα ήταν καλύτερο να εκφρασθούν οι οριακές τιμές σε μέρη ανά εκατομμύρια μάλλον παρά σε μg O_3/m^3. Σχετικά, η ΟΚΕ κρίνει ότι θα ήταν σκόπιμη η εναρμόνιση όχι μόνο των μεθόδων, αλλά και των μονάδων μέτρησης.

3.4. Όσον αφορά το παράρτημα II, για να επιτευχθεί μια ισόρροπη και σε επιστημονική βάση κατανομή των σημείων αλλαγής δεδομένων, θα έπρεπε να προβλεφθεί η μέτρηση σε απομακρυσμένα σημεία (όπου η συγκέντρωση είναι εντελώς φυσική).

3.5. Στο σημείο 3 του παραρτήματος II, στην πρώτη γραμμή μετά τις λέξεις «συμπληρωματικά σημεία μέτρησης», προτείνεται να προστεθούν τα εξής: «των προδρομικών ουσιών όζοντος» προκειμένου να προσδιορισθούν οι πιθανές πηγές.

3.6. Όσον αφορά το παράρτημα IV η ΟΚΕ απευθύνει έκκληση για μια σαφέστερη διάκριση μεταξύ της πληροφόρησης του κοινού εν γένει και προφυλακτικών μέτρων που θα πρέπει να υιοθετούνται σε περίπτωση συγκεντρώσεων που υπερβαίνουν τα 350 μg/m^3, ώστε να αποφεύγονται αδικαιολόγητοι συναγερμοί.

Βρυξέλλες, 18 Δεκεμβρίου 1991.

Ο Πρόεδρος της

Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής

François STAEDELIN

Γνωμοδότηση για την πρόταση οδηγίας του Συμβουλίου για τις εξωτερικές προεξοχές προσθίως του πίσω φατνώματος του θαλάμου οδήγησης των οχημάτων με κινητήρα κατηγορίας N [1]

(92/C 49/02)

Στις 14 Αυγούστου 1991, και σύμφωνα με το άρθρο 100 Α της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας, το Συμβούλιο αποφάσισε να ζητήσει τη γνωμοδότηση της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής για την παραπάνω πρόταση.

Το τμήμα βιομηχανίας, εμπορίου, βιοτεχνίας και υπηρεσιών, στο οποίο ανατέθηκε η προετοιμασία των σχετικών εργασιών, επεξεργάσθηκε τη γνωμοδότησή του στις 4 Δεκεμβρίου 1991 με βάση εισηγητική έκθεση του κ. Pearson.

Κατά τη 292η σύνοδο ολομέλειας (συνεδρίαση της 18ης Δεκεμβρίου 1991), η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή υιοθέτησε ομόφωνα την ακόλουθη γνωμοδότηση.

1. **Γενικές παρατηρήσεις**

1.1. Η ΟΚΕ επιδοκιμάζει πλήρως τα προτεινόμενα από την Επιτροπή μέτρα όσον αφορά τις εξωτερικές προεξοχές του θαλάμου οδήγησης των οχημάτων μεταφοράς φορτίων με κινητήρα. Τα ανωτέρω μέτρα απαγορεύουν την ύπαρξη εξωτερικών προεξοχών συμβάλλοντας κατ'αυτόν τον τρόπο στην ασφάλεια των ατόμων σε περίπτωση ατυχήματος.

1.2. Οι προτάσεις αυτές αποτελούν ευπρόσδεκτη διεύρυνση του πεδίου εφαρμογής των οδηγιών 70/156/ΕΟΚ και 87/403/ΕΟΚ και συνδέονται αναπόσπαστα με την κοινοτική διαδικασία έγκρισης τύπου για τα οχήματα με κινητήρα.

2. **Ειδικές παρατηρήσεις**

2.1. *Άρθρο 1*

Το άρθρο αυτό θα έπρεπε να κάνει, επίσης, αναφορά στην οδηγία 87/403/ΕΟΚ η οποία τροποποιεί την οδηγία 70/156/ΕΟΚ.

[1] ΕΕ αριθ. C 230 της 4. 9. 1991, σ. 32.